

den hæmmer Fremskridtet og tilintetgør Freden og den gode Forstaaelse mellem de forskellige Samfundsklasser. Den dræber deres Lykke, Trivsel og Tryghed.

Dette er »*det sociale Spørgsmaal*« karakteriseret i Almindelighed. Det omfatter utallige politiske og økonomiske Spørgsmaal. Af Oprindelse er det af en økonomisk Natur. I sine Følger er det af en uoverskuelig Rækkevidde. Som antydet har det sine Virkninger paa det etiske og moralske Omraade, ogsaa paa det religiøse. Det er en Kendsgerning, at de store Byers Arbejderbefolkninger er saa godt som afkristnede. Det er af ikke mindre dybtgaaende politisk Natur. Staternes indbyrdes politiske Magtforhold berøres stærkt af det. Det truer Samfundets hele politiske Indretning og Bygning. Det er altsaa et Spørgsmaal af allerstørste Vigtighed.

En og anden vil maaske indvende, at Spørgsmaalet ikke er fremme i Danmark. Vi har kun faa Fabriker. Nej, heldigvis er det ikke saa potenseret her som andetsteds. Men det er rykket os betydelig nærmere ind paa Livet de sidste 10 Aar; lad os afvende Faren i Tide, der er allerede ret betydelige Symptomer.

Landbruget har sit Arbejderspørgsmaal, sine Kreditspørgsmaal, ja Spørgsmaalet om Jordens Nationalisering — *Henry Georges* Theorier — er underkastet en livlig Drøftelse i Pressen og paa Møder. De smaa Bedrifter trykkes af Konkurrencen med de store, disse igen af Udlandet. Vi havde forleden en ret berømt Margarinekrig. En Gang vil vi faa et særligt Mejeriarbejderspørgsmaal. Haandværket har sit Læringspørgsmaal, sine arbejdsløse Svende, og det har en Kamp paa Liv og Død med Storindustrien. Handelen har sine Kriser, Falliter og sine Masser af Medhjælpere med daarlig Løn og uden Udsigt til at opnaa en selvstændig Stilling. Vi har saa godt som noget Land vort »lærde Proletariat«. Det vil sige: vi har mange flere studerende af alle Slags, end der for Tiden er Efterspørgsel efter. Vi har herunder ogsaa et Spørgsmaal, der saavidt vides er udelukkende dansk, — det begynder i Norge ogsaa, — det er de uexaminede, Friskolernes Læreres langt fra misundelsesværdige Stilling. Det er hidtil lidet paaagtet, men ikke uden Betydning. Vi har ogsaa en Presse med en talrig Stab af Journalister og Typografer. — Kvindernes Optræden paa Arbejdsmarkedet har i de store Lande paa en foruroligende Maade hjulpet til at trykke Arbejdslønnen ned. Her er »Sagen« ikke endnu saa vidt fremme, men dens Virkninger spores tydelig. Den store Tilgang af Lærerinder gør sit til at trykke de lavere Lærerlønninger yderligere baade ved Statens og de private Skoler. Kvindespørgsmaalet har en anden Fare, det opløser de fattige Arbejderes Familieliv. Børnearbejdet følger efter og

lover os Arbejdsstandens yderligere legemlige Afkræftelse.

Vigtigst er dog ogsaa her industrielle Arbejderspørgsmaal. Spørgsmaalet om Lønarbejderens Stilling i de Næringsgrene, hvor Nutidens Massefrembringelse foregaar paa den mest arbejdsbesparende Maade, ved Hjælp af de utallige forskelligartede Maskiner, hvis Opfindelse ubetinget hører til det menneskelige Snilles stolteste Triumfer, og dog — er Nøden der. Vi har ogsaa Strejker og Arbejdsløshed.

Reaktion vil intet gøre for Arbejderne, *men det sociale Spørgsmaal skal løses*. Det er lige saa paatrængende som Kampen mod Provisorismen, de hører sammen. Vælgerne bør ved kommende Valg spørge deres Kandidater: »Vil I virke af yderste Evne for gode Arbejdslove, — om Fastsættelse af Normalarbejdsdag, Fastsættelse af Minimaldagløn, Afskaffelse af det fordærlige Licitationsystem, skærpet hygiejnisk Kontrol med Fabrikslokaler, især hvor der anvendes kvindelig eller mindreaarig Arbejdskraft, vil I virke for en ægte demokratisk Syge- og Alderdomsforsørgelse for Arbejdere, og først og fremmest, vil I virke for Toldens Afskaffelse for Nødvendighedsgenstande?« — Lad saa Militarismen blive skrinlagt og Selvbeskatterne kanoniserede. Vi har ingen Brug for dem i det praktiske Liv. Med disse her antydede Reformers vil vi have udrettet omtrent, hvad en liberal Stat kan gøre for Arbejderspørgsmaalets Løsning. Men det er en Skandale for os, at end ikke Grundlovens gode »Løfteparagrafer« er opfyldte. — Knudens endelige Løsning kan kun finde Sted under en helt anden økonomisk Ordning.

Kvindelige Maskere.

Af

P. Egely.

Ou est la femme?

Langt ude, hvor Beaumondens flotte Villaer støder op til Københavns Bellevillekvarter, kun adskilt derfra ved Aaen med sit sørgelig berømte Navn, ligger »Trikottagefabrikens Kontorer«, uden Skilt eller anden vejledende Oplysning, bag et Plankeværk, indover en ubrolagt, snavset Gaard; Forhuset, der mest af alt ligner et Fængsel, optages af Strikkeriet. Oljeklude, Tvist og Maskindele i de gardinløse Vinduer fortæller, at her er en af det 19de Aarhundredes aands- og legemsfortærende Trædemøller.

Skilt eller Reklame her behøves heller ikke, — den yderste Fattigdom skal nok, gennem mundtlig Besked af ligestillede, faa at vide, hvor der er Udsigt til at tjene et Par Øre.

Tre Gange om Ugen har Kontoret Udlevering af